

Přehled realizovaných aktivit Celostátní sítě pro venkov v první polovině roku 2018 v NUTS2 Jihovýchod

Seminář v kombinaci s workshopem „Komunitou podporované zemědělství na Tišnovsku - Jak se stát spoluvůrcem svých potravin?“

V březnu proběhl na Tišnovsku seminář v kombinaci s workshopem, kde bylo nosným tématem Komunitou podporované zemědělství (dále jen KPZ) a krátké dodavatelské řetězce (dále jen KDR). V úvodu byla představena činnost Celostátní sítě pro venkov (dále jen CSV) Regionálního odboru Státního zemědělského intervenčního fondu v Brně (dále jen RO SZIF Brno) a současně byly utvořeny 4 pracovní skupiny - každá řešila konkrétní téma. Po workshopu zazněla prezentace, která představila koncept KPZ související s KDR, které jsou podporovány z Programu rozvoje venkova 2014-2020 (dále jen PRV) v rámci operace 16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů.

Dalším příkladem z praxe byla komunitní farma v Blahoňově, která funguje na myšlence „společné pěstování – společná úroda – společná radost“. Odborný poradce v zemědělství Ing. Milan Kouřil si připravil prezentaci na téma „Možnosti podpory KPZ v rámci PRV 2014-2020“.

Závěr byla věnován facilitované diskuzi nad představenými možnostmi KPZ, KDR a plánování sezóny 2018. V rámci této diskuze zaznělo spoustu zajímavých námětů a podnětů, které facilitátorka zapisovala na tabuli. Jedním z hlavních cílů akce bylo informovat o konceptu KPZ, KDR a možnostech čerpání finančních prostředků z PRV 2014-2020 v návaznosti na tyto oblasti. Na akci zazněla celá řada poznatků, myšlenek a námětů, s kterými budou mít možnost zainteresované subjekty dále pracovat.

Semináře „Dotace 2018 – Jednotná žádost“

V roce 2018 realizovala CSV RO SZIF BRNO celkově 14 tradičních seminářů pro zemědělskou veřejnost v kraji Vysočina a Jihomoravském kraji. Všechny semináře proběhly v měsíci dubnu.

Hlavní část seminářů byla vedena akreditovanými poradci Ministerstva zemědělství (dále jen MZe) a předávané informace se týkaly možností a podmínek dotací v rámci Jednotné žádosti. Účastníci seminářů byli upozorněni na změny a novinky oproti předchozímu období. V programu seminářů vystoupili také zástupci SZIF z Oddělení přímých plateb a ostatních opatření, Oddělení inspekční služby a Oddělení příjmu žádostí a LPIS, kteří se zaměřili především na příklady z praxe, zkušenosti a postřehy z administrace jednotné žádosti, nejčastější chyby žadatelů, důležité termíny či zkušenosti kontrol aj.

Cílem těchto seminářů je každoročně zlepšit orientaci při zpracovávání žádostí k čerpání finančních prostředků z PRV, přispět k menší chybovosti u žadatelů při podávání žádostí o dotace v rámci jednotné žádosti a zvýšit jejich informovanost o možnostech využití dotačních titulů v rámci PRV.

Propagační akce „Trhová slavnost – jarní zvířecí trh“

Dne 21. dubna 2018 proběhla na Náměstí Míru v Tišnově Trhová slavnost. Letos jde již o 10. ročník tišnovských trhů, trhy zde probíhají každou sobotu od dubna do listopadu. Několikrát ročně také probíhá v rámci trhů tematická slavnost (zpravidla jarní, letní, podzimní, adventní a masopustní). Cílem trhů je pravidelná nabídka a prodej čerstvé zeleniny, ovoce, rostlin, sazenic, potravin i sezónních přebytků ze zahrad, dále řemeslné a jiné produkty, a to vše z vlastní produkce z Tišnovska a okolí. Trhy tak velmi významně napomáhají k navazování spolupráce v rámci KDR jak mezi producenty tak i odběrateli.

Na jarních zvířecích trzích se prezentovala CSV, na jejím stánku byly pro návštěvníky a zájemce k dispozici informační materiály a propagační předměty k PRV a CSV, byly prezentovány úspěšné projekty PRV, LEADER, projekty spolupráce a další informace o aktivitách CSV.

Na dotazy potencionálních zájemců o dotačních podporách PRV odpovídal zemědělský poradce Ing. Milan Kouřil; zájemcům předával informace a sdílel zkušenosti s přípravou a realizací projektů PRV s názornými ukázkami, prezentovanými např. z brožury – „Místní produkty, podpora místním farmářům“ (brožura financovaná z prostředků CSV RO Brno v roce 2017 v rámci cyklu akcí Místní produkty). Obsluha stánku si vyměňovala zkušenosti nejen s partnery CSV a MAS o realizovaných projektech spolupráce, LEADER, SCLLD, ale i s dalšími návštěvníky trhů z řad široké veřejnosti.

Při diskusi bylo návštěvníkům stánku CSV nabídnuto drobné občerstvení z místních produktů – sýry a uzeniny místních farmářů, zúčastněných na trhu. Pro návštěvníky stánku byla také ve spolupráci s místními zemědělci připravena výstava drobných hospodářských zvířat s komentovanou prohlídkou (sdílení zkušeností z praxe o možnostech faremního způsobu hospodaření a zkušenosti s chovem drobných hospodářských zvířat).

Možnost osobního setkání se zemědělci a poskytnuté praktické rady byly návštěvníky stánku CSV velmi pozitivně hodnoceny. Zajímavý tematicky zaměřený program přispěl k propagaci zemědělství v regionu, zvýšil povědomí o aktivitách zemědělského resortu u široké veřejnosti a také u dětské a mladé generace, pro kterou byla živá hospodářská zvířata velmi atraktivní.

Exkurze v kombinaci se seminářem „Ekofarma Vařejkův dvůr - příklad dobré praxe krátkého dodavatelského řetězce“

Dne 26. května 2018 proběhla na ekofarmě Vařejkův Dvůr v Meziboří exkurze v kombinaci se seminářem. V dopoledním bloku byla představena CSV a aktivity RO SZIF Brno v roce 2018. Dále byly prezentovány projekty realizované v rámci PRV 2014-2020 včetně obecných náležitostí a jednotlivých kroků při administraci žádostí o finanční podporu z PRV. Po zodpovězení dotazů a diskusi byla paní majitelkou Bohumilou Vařejkovou představena ekofarma Vařejkův Dvůr, jakožto příklad diverzifikace v zemědělství. Farma využila dotace z PRV na agropenzion.

Následovalo představení činnosti spolku Hojnost (KPZ – komunitou podporované zemědělství) - spolupráce mezi pěstiteli (převážně místními zemědělskými producenty) a odběrateli (místní komunitou). V průběhu diskuse na téma KDR, marketing místních výrobků zaznělo, co vše ovlivňuje pozitivně/negativně komunitní spolupráci v rámci KDR.

V odpoledním bloku byla na programu prohlídka zemědělského provozu ekofarmy, v průběhu cesty se pokračovalo v živé diskusi. Exkurze byla ukončena návštěvou zpracovatelského provozu farmy. Akce byla kombinací vzdělávacího, informačního a praktického charakteru; byla zaměřena zejména na odbornou zemědělskou veřejnost a mladé začínající zemědělce. Akce podpořila horizontální a vertikální spolupráci mezi účastníky dodavatelského řetězce k vytváření podmínek v rámci rozvoje krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů.

Exkurze „Zemědělství na Vysočině“

Ve dnech 1. – 2. června 2018 se konala dvoudenní exkurze, jejíž cílem bylo přiblížit zemědělské/lesnické/zpracovatelské podniky mladé generaci. Mezi účastníky byli i zástupci samosprávy a zemědělské veřejnosti.

Zajímavý program odstartovala prohlídka jednoho z areálů Správy městských lesů Jihlava s.r.o., která má pestrou činnost a kromě lesnictví, těžby dřeva a pilařské výroby se zabývá zakládáním a udržováním parků či veřejných prostranství, provozu zahradnictví včetně vazby a prodeje květin a sazenic. Na místě byly prezentovány projekty podpořené z PRV.

Dále exkurze pokračovala návštěvou Výzkumného ústavu Bramborářského v Havlíčkově Brodě. Zdejší Oddělení genetických zdrojů je jediným pracovištěm v ČR, které se zabývá shromažďováním, studiem a dlouhodobým uchováváním genetických zdrojů bramboru. Exkurze shlédla Genovou banku bramboru s cca 2450 vzorky. Mezi výzkumné činnosti oddělení patří např. nové postupy šetrné k životnímu prostředí v rámci technologie pěstování brambor.

Po obědě započala prohlídka Zemědělského družstva Maleč, kde bylo pohovořeno o jeho rostlinné a živočišné výrobě, ale také o diverzifikaci činnosti družstva jako např. o středisku pilařské výroby, bioplynové stanici či čerpací stanice. V rámci rostlinné výroby se mimo jiné družstvo zabývá také pěstováním kmínu, který má v družstvu 30tiletou tradici. Zkušeností s dotacemi z PRV má družstvo mnoho a podařilo se jim realizovat celou řadu projektů. Projekty byly realizovány přímo v sídle podniku, ale i dalších střediscích, které jsou rozmístěny v blízkém okolí.

Poslední zastávkou prvního dne exkurze byla VOŠ a SOŠ zemědělsko-technická v Bystřici nad Pernštejnem. Zde si skupina účastníků exkurze prohlédla areál školy, školní statek a pan ředitel představil zemědělství jako perspektivní obor s širokým uplatněním studentů na trhu práce.

Program druhého dne započal na farmě EDEN, která je součástí centra Eden. Na farmě jsou chována různá hospodářská zvířata jako např. Aberdeen Angus, ovce Suffolk, kozy, koně, slepice a lze zde zakoupit např. vejce, mák, klobásy, brambory.

Další zastávkou byl Skanzen na Veselém kopci, který je jedinečným dokladem lidového stavitelství s ukázkou hospodaření a bydlení drobných zemědělců. Na místě byla k vidění také kolekce technických památek na vodní pohon – mlýn s varnou povidel, stupník na tříslo, olejna, pila nebo jedinečná čtrnáctiboká stodola.

Poslední zastávkou byla Farma rodiny Dejmalů v Havlíčkově Borové. Rod Dejmalů má velkou historii zemědělství (více než 300 let). Stěžejní oblastí farmy je v současnosti chov prasat; v posledních letech se zabývá i výkrmem býků. Současně se na farmě zabývají rostlinnou výrobou – ječmen, pšenice, oves – sloužící převážně jako krmivo. Doplnkově se věnují i pěstování brambor na škrob. V diverzifikaci zemědělských činností vidí pan Dejmal budoucnost rodinných farem – ze zakoupeného objektu bývalé tkalcovny by rád vybudoval hostinec s ubytovnou a bourárnu/zpracovnu masa. Pan Dejmal má realizovány dva projekty z PRV 2007-2013, takže se také zmínil o jejich přínosech pro podnik.

Exkurze byla ukončena na parkovišti před budovou Krajského úřadu v Jihlavě. Na závěr od účastníků exkurze zazněly na tuto akci pozitivní ohlasy. Pořádání takových typů exkurzí pro cílovou skupinu je určitě jednou z možností, jak přispět k osvětě, podpořit zájem o zemědělství a ukázat jej jako perspektivní obor.

Propagační akce „Gastronomický festival Habry“

Již 4. ročník Gastronomického festivalu Habry se v letošním roce konal dne 16. června 2018 a zahájil jej v 10:00 hod. starosta obce Habry. Pořádajícími subjekty festivalu byly Svazek obcí Haberska, MAS Královská stezka o.p.s., obec Radostín a obec Lučice.

Pestrý program nabídl prezentaci regionální kuchyně, farmářské trhy certifikovaných regionálních výrobců, kuchařská show, prezentace obce Vepříkov – Vesnice kraje Vysočina roku 2018, barmanskou show, ukázkou tlučení másla, vystoupení zástupce gurmetstore domácí těstovina, bohatý doprovodný program či zábavné soutěže pro děti s odměnami.

V horní části Žižkova náměstí byly umístěny oboustranné informační panely s prezentací 11 příkladných projektů podpořených z PRV v dotačním období 2007-2013. Zde měli zájemci možnost se o nich dozvědět a rovněž se těmito realizovanými projekty PRV inspirovat. U panelů byla současně cedulka s odkazem k navštívení stánku CSV/PRV, který byl umístěn opodál (vedle ukázky tlučení másla). Obsluhu stánku zajišťovali zástupci organizátorů akce, kteří poskytovali informace návštěvníkům akce, doplňovali materiály a diskutovali nad různými tématy (např. výzvy MAS, dotační možnosti z PRV v rámci KDR, podpora místních trhů, strategie CLLD, možnosti a projekty spolupráce aj.).

Velká propagace této akce v regionu přilákala v průběhu dne celou řadu návštěvníků. Akce motivovala a inspirovala návštěvníky, kteří se bavili připraveným programem, přičemž měli možnost ochutnat a zakoupit výrobky/potravinu regionálních producentů. V neposlední řadě byly podpořeny KDR a krácení cest od výrobce k zákazníkovi.

Propagační akce „TraktorŠou v Borovníku - V. ročník“

TraktorŠou Borovník konaná dne 17. června 2018 byla divácky velmi zajímavá akce s tematicky zaměřeným programem na zemědělskou techniku. Součástí programu byla výstava hospodářských zvířat, výstava soudobé zemědělské techniky, soutěže pro přihlášenou zemědělskou techniku a samozřejmě doprovodné programy pro děti i dospělé.

V rámci této regionální události se prezentovala CSV RO SZIF Brno na stánku společně s Místní akční skupinou Brána Vysočiny o.p.s. Cílem propagační akce bylo informovat širší veřejnost a potenciální příjemce o politice rozvoje venkova a možnostech finančních podpor z PRV, LEADER a projektů spolupráce. Na stánku byly propagační a informační materiály CSV, PRV, LEADER, MAS aj.

Velká oblíbenost této akce u široké zemědělské i laické veřejnosti (v řádech tisíců) zajistila vysokou návštěvnost stánku v průběhu dne.

Ovocné stromy v krajině, uplatnění místní produkce a krátké dodavatelské řetězce

Ve dnech 19. – 20. června 2018 připravila CSV RO SZIF Brno a Tematická pracovní skupina (dále jen TPS) „Ovocné stromy v krajině s vazbou na KDR“ dvoudenní zahraniční exkurzi tematicky zaměřenou na výsadbu a zpracování ovocných stromů, uplatnění na místních trzích v rámci KDR, řešení ovocných sadů v rámci pozemkových úprav. Cílem akce bylo prezentovat příklady dobré praxe a zkušenosti z realizovaných projektů spolupráce, LEADER a PRV, umožnit setkávání subjektů aktivně činných ve venkovském prostoru, sdílet zkušenosti s udržitelností projektu, seznámit se s marketingem místních výrobků aj.

V rámci exkurze byla navštívena Zemědělská škola LFS und AGRO HAK Mistelbach; katastr Mistelbachu s ukázkou pozemkových úprav, jejichž úkolem bylo řešit i ÚSES; Atzelsdorf, meruňkové sady pana Ing. Wolfganga Hackla; půdo-ochranné opatření v Atzelsdorfu, které prezentoval Dr. Erwin Szlezak z Dolnorakouského zemského úřadu, oddělení zemědělství a ochrany půdy a Ing. Johann Meixner ze stejnojmenného úřadu; k.ú. Perná, kde v návaznosti na pozemkové úpravy byla realizována výsadba ovocných dřevin; Mandlárna Hustopeče a jejich jedinečný příběh i výrobky.

Největší ohlas a velmi inspirativní byla pro účastníky exkurze prezentace střední zemědělské školy, uplatnění školní produkce ve školní kuchyni, zpracování školní produkce a uplatnění výrobků na místních trzích. Velkému zájmu se také těšily prezentace technických opatření a možnosti řešení protierozních ovocných sadů v rámci pozemkových úprav. Bližší informace o této exkurzi včetně fotodokumentace jsou rozpracovány v samostatné zprávě, která je vyvěšena na webových stránkách Státního zemědělského informačního fondu www.szif.cz/cs/celostatni-sit-pro-venkov.

Propagace PRV/CSV

V první půlce roku 2018 realizovala CSV RO Brno také propagační a informační materiály, jejichž cílem bylo atraktivně a originálně posílit image a propagaci PRV a CSV a přispět k větší informovanosti o PRV u odborné i laické veřejnosti.

Byla vytvořena sada papírových prostírání, které jsou vždy kombinací fotografie přírody/krajiny a prezentací úspěšných projektů PRV. Současně byly vytvořeny papírové podtácky, které barevně

i informačně doplňují prostírání. Vzniklé materiály budou sloužit pro celoroční propagaci v rámci aktivit CSV.

Tematické pracovní skupiny

V roce 2018 pokračuje činnost dvou TPS, které byly zřízeny CSV RO SZIF Brno a mají celorepublikový dopad. Jedná se o TPS „Sociální zemědělství – návrh systému opatření pro podmínky ČR“ a TPS „Ovocné stromy v krajině s vazbou na KDŘ“. Bližší informace i jednotlivé výstupy či aktivity TPS jsou zveřejňovány na webových stránkách SZIF www.szif.cz/cs/celostatni-sit-pro-venkov či MZe www.eagri.cz/public/web/mze/venkov/.

Zpracovala: Ing. Sýsová Lucie, Ing. Adámková Dagmar, koordinátorky CSV NUTS2 Jihovýchod

Dne: 26. 7. 2018, v Brně